

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 741/2021
08.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Гордане Џакула чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Марковић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Војна пошта .. Београд, коју заступа Војно правобранилаштво – Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3373/20 од 13.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 08.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3373/20 од 13.11.2020. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3373/20 од 13.11.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1668/19 од 30.06.2020. године у ставу другом изреке тако што се усваја тужбени захтев тужиоца АА и обавезује тужена Република Србија – Војна пошта .. Београд да тужиоцу на име увећања плате у периоду од 01.01.2014. године до 31.12.2016. године по основу оствареног прековременог рада од 447 сати исплати износ од 107.174,67 динара са законском затезном каматом и то:

- за фебруар 2014. године износ од 7.312,49 динара, са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.03.2014. године па до исплате,
- за јун 2014. године износ од 10.109,80 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.07.2014. године па до исплате,
- за јул 2014. године износ од 1.893,48 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.08.2014. године па до исплате,
- за август 2014. године износ од 4.406,84 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.09.2014. године па до исплате,
- за септембар 2014. године износ од 8.907,94 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.10.2014. године па до исплате,
- за октобар 2014. године износ од 3.076,90 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.11.2014. године па до исплате,

- за новембар 2014. године износ од 19.842,43 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.12.2014. године па до исплате,
- за јануар 2015. године износ од 668,10 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.02.2015. године па до исплате,
- за фебруар 2015. године износ од 8.573,89 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.03.2015. године па до исплате,
- за април 2015. године износ од 7.126,35 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.05.2015. године па до исплате,
- за јун 2015. године износ од 3.117,78 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.07.2015. године па до исплате,
- за јул 2015. године износ од 8.946,67 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.08.2015. године па до исплате,
- за новембар 2015. године износ од 233,30 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.12.2015. године,
- за јануар 2016. године износ од 1.189,85 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.02.2016. године па до исплате,
- за фебруар 2016. године износ од 951,88 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.03.2016. године па до исплате,
- за април 2016. године износ од 1.189,85 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.05.2016. године па до исплате,
- за јун 2016. године износ од 4.453,05 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.07.2016. године па до исплате,
- за јул 2016. године износ од 1.427,82 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.08.2016. године па до исплате,
- за август 2016. године износ од 1.086,38 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.09.2016. године па до исплате,
- за октобар 2016. године износ од 4.063,03 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.11.2016. године па до исплате,
- за новембар 2016. године износ од 1.590,07 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.12.2016. године па до исплате,
- за децембар 2016. године износ од 6.916,79 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 21.01.2017. године па до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове првостепеног и другостепеног поступка у износу од 103.980,00 динара у року од 8 од пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 47.830,00 динара у року од 8 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1668/19 од 30.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности Првог основног суда у Београду за поступање у овом поступку, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на име увећања плате по основу прековременог рада у периоду од 01.01.2014. године до 31.12.2016. године исплати укупан износ од 107.174,67 динара са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3373/20 од 13.11.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1668/19 од 30.06.2020. године, у ставу другом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права с позивом на члан 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13-УС, 74/13 - УС, 55/14 и 87/18), прописано је да се ревизија може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије цени Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Врховни касациони суд је мишљења да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца применом члана 404. став 1. ЗПП, имајући у виду различиту праксу апелационих суда у истој чињенично-правној ситуацији, што указује на потребу одлучивања о ревизији као изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе.

Због наведеног одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У спроведном поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У првонасножно окончаном поступку утврђено је да је тужилац у радном односу код туженог у својству професионалног војника на служби у ВП .., да је решењем тужене И број .. одбијен захтев тужиоца за исплату прековременог рада оствареног у периоду од 01.01.2014. године до 31.12.2016. године из разлога што не постоји сагласност за исплату, и истовремено је тужиоцу признато право на прерасподелу радног времена за неискоришћених 447 часова рада, свођењем на 40 часова седмично, коју ће му омогућити предпостављени старешина у зависности од потребе службе и организације рада у јединици. Тужиоцу није омогућена прерасподела радног времена за неискоришћене прековремене сате, признате решењем И број .., због недовољне попуне возачима у чети за транспорт и специфичности задатака јединице. Тужилац се није обраћао непосредном претпостављеном ради омогућавања коришћења слободних дана, нити је наведено решење побијао. На основу налаза и мишљења судског вештака утврђено је да је тужилац, на радном месту ..., код тужене радио дуже од пуног радног времена и остваривао прековремени рад, по ком основу му је омогућена прерасподела радног времена од 448 сати, а за 447 сати прековременог рада није омогућена прерасподела радног времена од 670,5 сати (447 x 1,5), а тужена, у периоду

потраживања, није вршила увећање нити исплату увећане плате тужиоцу по основу оствареног прековременог рада, те да укупно увећање плате тужиоцу за утужени период по основу оствареног прековременог рада од 447 сати износи 107.174,67 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев тужиоца, са образложењем да о законитости побијаног акта којим је одлучено о праву на исплату додатка за остварене часове прековременог рада не одлучује суд опште надлежности већ, сходно одредби члана 141. Закона о Војсци Србије, надлежни старешина команде, односно непосредни претпостављени старешина тужене, због чега је тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Ревизијом тужиоца основано се указује на погрешну примену материјалног права учињену пред нижестепеним судовима.

Одредбом члана 85. став 1. Закона о војсци Србије („Службени гласник РС“ број 116/07 ... 101/10) прописано је да се за часова рада дужег од пуног радног времена, професионалном војном лицу увећава плата.

Одредбом члана 34. став 1. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије („Службени војни лист“ број 28/11) прописано је да професионалном припаднику Војске Србије за сваки сат који по налогу надлежног старешине ради дужег од пуног радног времена (прековремени рад) припада сат и по слободно. Ставом 3. истог члана је прописано да се изузетно, професионалном припаднику Војске Србије који не може да искористи слободне сате због тога што природа послова радног места чешће захтева такав обиман прековремени рад, може исплатити додаток за сваки сат прековременог рада који износи 26% вредности радног сата плате, уз претходно прибављену сагласност Министра одбране.

Правноснажним решењем надлежног органа тужене, тужиоцу је утврђен број сати прековременог рада за који му је признато право на коришћење слободних сати према плану коришћења зарађених дана, па у ситуацији када тужена није омогућила тужиоцу коришћење слободних сати остварених прековременим радом због смањеног броја припадника возача у чети за транспорт, што је констатовано решењем надлежног старешине, постоји основ одговорности тужене за штету коју је проузроковао њен орган, сходно члану 172. Закона о облигационим односима, и то у висини утврђеној у налазу и мишљењу судског вештака.

Стога, погрешан је закључак нижестепених судова да у конкретном случају о законитости појединачног акта, којим је одлучено о праву професионалног војног лица, не одлучује суд опште надлежности већ се против наведеног акта подноси жалба о којој одлучује непосредно претпостављени старешина који је донео првостепено решење. И према правном схватању Уставног суда, исказаном у одлуци Уж број 7156/2014 од 11.12.2014. године, донетој у сличној чињеничној и правној ситуацији, независно од тога да ли се ради о плати за обављени рад из класичног радно-правног односа или радног односа у коме је држава послодавац, наведено право мора да ужива непосредну правну заштиту у судском поступку, с обзиром на то да се ради о једном уставном зајемченом праву из члана 60. став 4. Устава – правичној накнади за рад. Право на плату за обављени рад представља најважније имовинско-право за запослено лице, због чега у потпуности претеже привано-правни елемент над јавно-правним

елементом у радном односу, у коме је држава послодавац, те ово право ужива директну судску и правну заштиту. Ради се о праву из радног односа чије испуњење не подлеже никаквим законским ограничењима, за разлику од других права из радног односа (трошкови превоза, топли оброк, регрес), за чије испуњење је потребно да се остваре одређени законски и други услови чије постојање дискреционо цени надлежни функционер у поступку интерне правне заштите кроз доношење коначног и правноснажног акта.

Из изнетог, применом члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Обзиром на успех тужиоца у поступку, а сходно одредби члана 153. став 1. члана 154. став 1. и члана 165. став 2. ЗПП, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од укупно 103.980,00 динара и то за: састав тужбе износ од 6.000,00 динара, састав три образложена поднеска износ од по 6.000,00 динара, укупно 18.000,00 динара, присуство адвоката на три одржана рочишта износ од по 7.500,00 динара укупно износ од 22.500,00 динара, присуство адвоката на три неодржана рочишта износ од по 4.500,00 динара, укупно 13.500,00 динара, на име трошкова вештачења износ од 15.000,00 динара, таксе на тужбу у износу од 11.940,00 динара, таксе на одговор на жалбу у износу од 5.100,00 динара као и таксе на другостепену пресуду у износу од 11.940,00 динара. Тужилац је успео у поступку по ревизији због чега му припадају и трошкови на име изјављене ревизије у износу од 12.000,00 динара као и трошкови судске таксе на одлуку у износу од 35.830,48 динара, што све укупно износи 47.830,00 динара, а све према важећој адвокатској тарифи и таксеној тарифи.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић